

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Hirdetmények jutányosan számítottak. — Nyilvántartási közlemény soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V. Klapka-útea 162.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III. Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.

hová az előzetesek, hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Katona-beszállásolás.

Szépén fejlődő városunk tetemes anyagi áldozataink következtében mind jobban és jobban viseli magán úgy külső esin és monumentális alkotások, mint belső intézkedések tekintetében az intelligens nagy városok jellegét.

A körötte fekvő ezer meg ezer holdnyi homoktengerből mint a művelődésnek és a kor igényeinek megfelelő életmódnak le-téteményese és méltó képviselője az utóbbi évtized alatt csodás gyorsasággal és rohamos emelkedéssel nőtt ki nagygyássa a kor igényeinek megfelelő intézményei, épületei, építkezései által, míg polgárainak kényelmet, lakosainak kellő megélhetési módot biztosított, a meglevő életforrásokat emelte, tágitotta és megközelíthetővé tette, addig az idegenben, vagy távolról szemlélőben csodálatot és elismerést keltett maga iránt.

Kulturális intézeteire büszkén mutathat az egész ország színe előtt, középületei díszére szolgálóknak hazánk bármely városának.

De míg magán- és beléletére vonatkozólag igyekezett a kor szellemének megfelelően haladni, nem feledkezett meg e mellett azon köteleméről sem, melyekkel a haza védelmezői: a katonaság iránt kötelezve van.

Közpénzből, közvagyonból pompás laktanyák épültek, nagy áldozatok árán

díszes és kényelmes lakóhelyet nyújtott a katonaságnak — s tette ezt egyrészt azért, hogy a katonaság díszes hivatásának megfelelő lakhelyet és kényelmet, másrészt pedig maga a város polgársága is kényelmet és megnyugvást találjon azon zaklatásoktól és kényelmetlenségtől, a melyeket a nagymérvű katonai beszállások okoztak s a melyek tudvalevőleg legtöbb okai voltak a laktanyák építésének.

S itt, éppen ebben a dologban van az elmaradottság, mely városunkat nagyon is a kis vidéki városok közé nyomja vissza s itt van az a feltűnő következetlenség, mely a közteherviselés magasztos elvének hibás alkalmazásában és hiányos keresztülvitelében áll.

Elmaradottság pedig a katona-beszállásolás azért, mert ha nagyobb városainkat veszszük figyelembe, mindenütt gondoskodva van hol így, hol úgy arról, hogy a nyári gyakorlatok céljaira összevont katonaság ne terhelje a város lakosságát, hanem legyen annak helye a nélkül, hogy egyes polgárok házaikhoz beszállásolják őket.

A gyalogsági laktanya építése alkalomával, tudunkkal, gonoskodtak is arról, hogy a nyári gyakorlatokra bevonuló legénység, a mennyi t. i. az itt állomásozó zászlóaljhoz tartozik, a városon el ne szállásoltassék s éppen ez okból várta a katonaság mellett a város lakossága is a laktanya felépítését. Nagyobb csapat-

összpontosítások alkalmával, kivételes esetekben, természetes dolog, hogy rövid időre, de nagyon rövid időre esetleg gyalogság is szállásoltatik el, de ha ez csak két-három évi, esetleg nagyobb időközben történik, fel se tűnik.

Mikor azonban azt látjuk, hogy évről-évre, a legszorgosabb nyári munka idején, néha 2-3 hétre is, sőt egy évben többször is a polgársághoz szállásoltatik el a lovasság, akkor okvetlenül felmerül és felvetődik bennünk az a kérdés, hogy miért volt hát az a sok pénz laktanya építése céljából adva s hol itt a közteherviselés.

Azon gazdálkodó ember, a kinek földje, vagy esetleg istállója van, daczára annak, hogy épügy az ő köztulajdonát képező közvagyonból emelték a laktanyákat, éppen a legszorgosabb munka idején, mikor talán egész héten se tartózkodnék különben otthon, meg van terhelve a lovaskatonák beszállásával s eme nagyobb teher elviseléséért másik polgártársával szemben ugy-e semmiféle rekompenzációban nem részesül.

Nem vádakat akarunk felhozni, hanem egy nagyon is égető kérdés tisztázására, elintézésére és rendbehozására akarjuk felhívni az illető tényezők figyelmét.

Úgy tudjuk és úgy halljuk, hogy a századok felemelt létszáma és más egyéb dolgok szükségessé tették a „Rudolf” lovassági-laktanya kibővítését s e tekin-

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZAJA.

SZÁZSZOR NÉZLEK . . .

Százszor nézlek, meg ezerszer,

Mindig megcsodálalak,

Százszor nézlek, meg ezerszer,

Mindig jobban áldlak.

Isten tudja, hogy vagyok én te veled!

Elbájoltad, megbűvölted lelkeket.

Ha kiállok a partodra:

Száz világot látok

És mindenik egy világban

Száz tündérországot.

És ilyenkor oly boldogan érezek, —

Isten tudja, hogy vagyok én te veled!

Fodrozó szép hullámidon

Midőn ring a sajkám:

Úgy érzem, mintha volna!

Csütitgató dajkám,

S ha volna is, mind eloszlik bánatom, —

Meg-megérint édes és ligy fuvalom.

Itt az édes hűs fuvalmak

Mintha beszédének,

Visszhangjaként egy szép, csodás

Tündéri regének,

Mely regében le van festve a szíved

S ki egyszer lát, mind bámulól, mind híved.

Szép Balaton! Ezer tükört

Rejteget a kebled.

Ezeregyül tüköridhoz

Végig még oda egyet,

Vagy ha tetszik, éjjel-nappal csevegjél:

Földéridéd, meggyógyítád lelkeket.

*

CSÖRGEDEZŐ . . .

Csörgedező patak partján

Nyíltott ez a nejelejes-szál.

Csörgedező patak parthoz

Lelkem gondolatja elszáll.

Megcsókolja azt a helyet,

Hol ez a nejelejes termett.

Megcsókolja azt a helyet,

Lába nyomát is mellette,

Mert ezt a nejelejes szálat

Patak mellől ő küldötte.

Ő küldötte: legyen áldott

E virág s az a virág — ott.

MINKE BÉLA.

Tarsaság a műkertben

Mielőtt történetkémet megkezdeném, engedjék meg, hogy magam bemutassam. Szükségem van kegyes elnézésükre. Nincs ugyanis

legkevesebb hivatásom sem az íráshoz és ebben a legtöbb tárczairóhoz nagyon hasonlítok. Tizenegyedik tizedbeli háztulajdonos és magángazó vagyok, és már jó sok év óta Kiss Godofréd Henrik a nevem. Természetesen nem vagyok oly fiatal, mint a milyenek a tánczosok — lenni szeretnének; de mégsem vagyok oly öreg, mint milyen némelyik guvernante. Életviszonyaim kedvezők. Szerencsétlenség még nem ért. Sőt jutalomjátéki gyűjtőivektől (haszná a gyűjtő), megóvott eddigelő a sors. Csak legidősb fiám maradt nagyon hátra szellemi kifejlődésében. De itt is segitettem magamon. Beadtam a „Reggeli Újság”-hoz cikkezéseket.

E jellemzés után azt hiszik tán, hogy képes vagyok eltett ruháim közül a „boldogság üngét” kikeresni. Tévednek. Csak néhány nap óta vagyok megelégedve. Csak néhány nap óta hagyott el az az égető vágy, mely Arbuez Péterként kinzott. Csak néhány nap óta lett betöltve legforróbb kívánságom.

Azt hiszik talán, hogy megnyertem a főnyereményt az osztály-sorsjátékban? Vagy talán feleségem lett süketnévű? — Olyan nincs. Kívánságom szerényebb vala. Szerettem volna jelen lenni a haute volée valamely összejövetelén, melynek fesztelenségéről és vig jellegéről még fogalmam se volt. Tudják kérem, naponként a Körműczzynél fojtani el az unalmat, kissé nagyon is egyhangu. A legújabb eső-bejontések olvasása a nembör-

teben a városi hatóság és katonai körök együttes előmunkálatai már meg is indultak, minélfogva éppen alkalmoszerűnek véljük e dolog szellőztetését és komoly megfontolás tárgyává tételének ajánlását, hogy a bővítéssel együtt gondoskodjanak arról is, esetleg barakkok építésével, hogy a nyári gyakorlatokra bevonulók és összpontosított katonaság ne a városban, hanem a városon kívül a laktanyában együttesen szállásoltassék el.

Az említett okon kívül sok más egyéb ok is teszi ajánlatossá, sőt mondjuk szükségesé, e dolog minél gyorsabb keresztülvitelét és elintézését. Kívánja először is a katonaság érdeke, hogy valamennyi együtt és egy rakáson legyen, úgy a fegyelmezés, mint egyéb okok miatt. Kívánja másodsor a város utcáin járók nyugalma, a kik a gyakorlatról jövő, vagy a gyülekező helyre vágató katonáktól nem egyszer ejtetnek rettegésbe s kívánja harmadszor a város köztisztaságának érdeke is, mert csak meg kell nézni egy-egy utcát olyan alkalommal, mikor a szalma- és szénaporoziókat végig cipelték és végig húzták s bizonyára még esztétikát se kellett tanulni az illetőnek, hogy szépségeti érzéke megne legyen bántva és támadva még pedig a lehető legnagyobb mértékben s a legmélyebben.

Mindezekről a dolgokról természetesen a katonaság nem tehet, él úgy, lakik úgy, viszi a szénát onnan és arra, a hogy és a merre lehet, a hibán csak egyedül mi javíthatunk s hogy a javítás nem is fog késni, azt hisszük és reméljük a legnagyobb bizalommal.

S.

Iskolaink értesítői.

II.

Az állami főreáliskola értesítője *Liszka Béla* tanár dolgozatát közli. „A színészet első nyomai Kecskeméten” ezimen. E tanulmány

előzője annak, mely tőle a Katona József kör idei évkönyvében megjelent. Eredeti forrástanulmányok alapján a dráma fejlődését s a Simai Kristófról és a piaristák iskolai színjátékáról, Szomor Mátéről és Nemes Andrásról, meg az első színészekről Kecskeméten szóló fejezetei meglepő eredményeket tartalmaznak és minden kecskeméti embert büszkeséggel tölthetnek el. Bizony jól mondja a szerző: úgy illett volna, hogy fényes új színházunk megnyitásánál, mely évtizedekkel ezelőtt történt, hogy itt az első színészek megjelentek, Kelemen László és Szomor Máté darabjait is előadják.

Az iskola 23-ik éve rendes megnyitását nem odázta el *Habina* János rendes tanárnak Budapestre való áthelyezése; de fájdalommal érintette az intézetet, mert olyan tanárt vesztett, a ki teljes 20 évi működése alatt a tanártestületi szeretet ellen egyszer sem vétett. Helyére a matematika és ábrázoló geometria ellátására Privorszky Alajos, a budapesti József-műegyetem korrepetitora jött le helyettes minőségben. Szeptember végén *Liszka Béla* tanár kért 3 havi szabadságidőt egészsége helyreállítása végett, de ennek a munkakörnek a pótlása a tanári kar vállaira került.

A rendkívüli tárgyak közül a latin nyelv, gyorsírás, műének és zene szervezkedtek a rendes munkakör mellé. Tanított az iskolában 13 rendes, 2 rendkívüli tanár s öt hitoktató.

De a tanárváltozások miatt négy tantárgy felosztás órárend mellett folyt a tanítás és az intézet jóhírű tanrendszerét mi sem igazolta fényesebben, mint a sok hátráltatás dacára is elért eredmény.

Szeptember 28-án este 60 tanuló csatlakozott fáklyával a jogakadémia polgárságához, midőn a város nevében hódoló fölvonulást rendeztek a 10 szobor emlékére.

Iskolaiünnep volt október 4-én a király névünnepén; a tíz szobor hódoló ünnepét pedig 14-én tartotta meg az intézet s az igazgató bevezető beszéde után *Hornyok József* tanár fejtette ki annak új korszak-nyitó jelentőségét.

November 19-én megünnepelte az intézet királyasszonyunk névünnepét templombanemléssel.

Márczius 15-ikének ünneplése a nagytemplom falában levő honvéd-emléktábla előtt folyt; míg április 11-ke, a 48-as törvények szentesítése napja ünnepét 15-én tarták. Unnepe beszédet *Hanusz István* igazgató mondott

és 48 jó tanuló közt kicszították a miniszteriumtól kapott millenniumi emlékkönyvet.

November 21-én vált meg az intézetétől *dr. Perényi József* rendes tanár, miután 10¹/₄ évet töltött itt el; tanártársai és tanítványai jó emléke kísérté őt a fővárosba. Helyébe *Paál Géza*, volt brassói kath. főgimnáziumi tanár nyert ide kinevezést. A tankerületi kir. igazgató látogatása decz. 13—16. napjain volt. Deczember 31-én pedig a törvényhatóság polgármestere, *Kada Elek* látogatta meg az intézetet, sorra nézte annak minden helyiségét és tapasztalta meg nem felelő voltát. Vajjon jut-e az új városi kölesönből az épület modern újjáépítésére?

A Ganz és Társa cég oly figyelmes volt az iskola iránt, hogy a fizikai laboratóriumban és fizikai előadó teremben egy egy villamosági konnektort állítottak, a dolgozó szobában egy drb villamos lámpát alkalmazzott, az egészet a városi villam-vezetőhöz hozzá kapcsolta, mind a két teremben vezeték-hálózatot és a kísérletekhez 6 m. hosszú elszigetelt kettős vezetékét szerkesztett és e 150 frtra becsülhető berendezést az iskolának ajándékozta adta. Kecskeméti törvényhatóság pedig megengedte, hogy a közvilágításra termelt villamármatot a két teremben díjzetés nélkül, tetszés szerint való időtartamig használhassa az intézet.

Milyen iróniája a véletlennek! A legmodernebb világítást kapja az az iskola, melynek épülete hova-tovább szennyfoltja lesz az iskolára oly hosszú Kecskemétnak. Nemesak a tanártestület panasolja folyton a hiányokat s a romló szertárak szünyk meg; de fővárosi tanfőriak, ha véletlenül bevetődnek az épületbe, megbotránkozásal fordulnak vissza, hogy ez a hely nem méltó egy iskolához. Minden iskola ünnep, a helyiségek szűk volta miatt, a közönség kizárásával foly le.

Hasonlóképp kellett volna az évről hangversenyt, június 7-én megtartani, de szerencsére az átvonul vihar megengedte, hogy utána az udvaron folyhatott le s a nagy számú közönség meglelégedéssel tapasztalta, hogy a reáliskola a zene, ének és előadó képesség fejlesztésében is mester.

Június 12-én rajzkiállítás rendezett az intézet az évi munkából, az oktatás szerint alkotott csoportokban. Megtekintette azt *dr. Csobor Béla* budapesti tud. egyetemi tanár s a műemlékek orsz. bizottságának előadója. Az építészeti részletek rajzai, melyek dom-

ziáner vidámságát is csak futólag foglalhatja le. Mint kaszinói lapbőrök csak harmadnap jutok a legujabb szenzációhoz. Ma kezdem elírni Bismarck herceg halálát. Az ember elbutul, ha ily szokásokba sanyarodik, és ha éjjel haza térek, ép oly józan vagyok, mintha egy önképzőköri bordalt olvastam volna el. Az áll, hogy a civilizált lakos vágyik állásához illő esti mulatságra. És ha ily vágy előfog, nem szorul magyarázatra, hogy mért fordul epedésem az úri körök felé.

De hogy jussak egy ilyen válogatott társaságba? Ez volt az a kínzó kérdés, mely kora reggeltől késő estig foglalkoztatott. Biztosíthatok mindenkit, hogy a legvadabb gondolat is megjárta eszemet. Többek közt szeretett képviselőnk álarczában akartam ismeretlenül besurranni egy-egy mulatságra. Az egyikhez hasonlítok is kissé; fodrászom legalább több év óta a kopaszodók közé számít. Azonban egy szerencsés véletlen megkímélt a kalandos tervek kivételétől és kívánságom céljához juttatott.

A szomszédban jobbra egy hónapos szoba volt kiadó. Egy szép reggel egy tiszt úr vette bérbe, kit szintén Kissnek hittak. Később jutott tudomásomra, hogy az első családokkal jó ismerős.

Az igaz, hogy ilyenkor nyáron a haute crême egy estélyt sem ad. Én tehát kikötöttem a tiszt ural, hogy vegye rá a nem fűdőző első kompániábelieket, hogy akár egy

szőlőben, akár a műkertben rendezzenek valamely összejövetelt, és minthogy mindketten Kissek vagyunk, vigyen el engem mint rokonát. El sem képzelheti senki örömeimet, midőn egy hét múlva szomszédom hozzám bekopogtat és meghív a műkertbe.

— Csak azt tanácsolom, ha nem tudná, mit tegyen, — mondá a tiszt úr.

— Hogyne tudnám! — szakítottam félbe. — Gyakorlott vagyok a bakugrásban és biezikli-lefordulásban.

— Az nem elég. Mást ne tegyen. mint minden kérdésre igennel feleljen. Tudja — igen?

— Igen, no! — feleltem.

— No, ugy csak jöjjön el bátran.

— Nincs különben, — válaszoltam én.

— Még egyet. Legyen pontos. Azaz ne jöjjön nagyon korán. Alázatos szolgálja.

Erre nem is replikáztam, hanem sietve fiam új biezikli-ruháját vettem magamra: a türelem nadrágját, a lenézés saccoját és a többi szokásos öltönyt. Mikor elkészültem, háromnegyed nyolczra volt még csak. Ha még egy lassan vasparipánám is, a Mária-városból a műkertig veszélyben forogtam, hogy korán jövek. Hogy ezt elkerüljem, kocsit hoztattam. Ez használt.

Nagy társaság sétált a poros utakon. Hét-nyolcz ifjú hölgy és jóval több tiszt. A külsőségek leírásával senkit sem fárasztok, különösen miután azt minden „művelt tár-

salkodó*-ban elolvashatni. A mint beleérek egy régi jó ismerősömmel találkozom, a kire nem is gondoltam. A híres Pókhas járásbíró volt az, ki annak idején ama merész mondásával kellett közfigyelmet: „tudásunk reggebéd”. Pókhas karon fogott és minden szerény és szerénytelen kérdésemre válaszolt. Egyelőre a „társaság” életét csak messziről csodáltam. Mert el nem tagadhatom, hogy kissé szurkoltam. Hiszen újzecz voltam a haute volée közt, és úgy éreztem magam, mint a szőkevény, ki oly ügyetlenül állt az akasztófa mellé: mindkettőnkél észrevehető vala a kellő gyakorlat hiánya.

A táncterem közepén a kaszinó aranyifjúsága állt a főrendező báró ural. Neje gyönyörű hölgykoszorúval ült kün. Gyermekeket és pesztonkákat nem láttam. Pókhas úgy mondá, hogy azok a vasút mellett sétálnak.

— Nem ismeri azt az urat báira? — kérdém cicerónémat.

— Azt ott? Az Tática Pál jegyző. Csak akkor vesz részt a társalgásban, ha egy rossz idézet jut eszébe vagy egy régi adoma, mit ősapja hátrahagyott papirjai közül böngész ki. Ha különben szereti az extrát, ott a gouvernante, ki most lépett be Angélika kisasszonyal; ha tud francziául, mely itt nem a hölgyek nyelve, forduljon hozzá, nála kiürítheti elmebeli hulladékait, melyek fejében összegyűltek.

ború minták után készültek, megnyerték tetszését, valamint a magyar motívumokat feltüntető színes ékítmények. Ezúttal kiállította az iskola a birtokában levő nevezetes műrekek fénynyomait és rézkarcait, az orsz. képzőművészeti társulat albumait és hazánk műtörténelmére vonatkozó több kiadványt. A közönség nagy számban nem látogatta a tárlatot, de igen az ifjúság, többen a másik két testvér-középiskolából is.

Június 8-án kirándulást tervezett az intézet a szabadba, de megakasztotta azt Paál Géza tanár mély rokonszenvet és részvétet keltő balesete, mely miatt az egész nagy szünetidőben el nem hagyhatja a betegágyát.

Beiratkozott az 1897—98. iskola-év folyamán 232 tanuló, több mint az előző évben. Ezek közül „jelesen” végezte az évet 9, „jól” 15, „kielégítő” eredménnyel 137; bukkott 55. Öten ösztöndíjasok, pénz- és könyvjuttalmat kaptak 38-an. A segítő-egyesület vagyona 2353 frt 54 kr.

Érettségi vizsgálat 3-szor tartatott s a 16 jelölt közül 13 mehetett egyetemre. Dr. Czobor B. érettségi biztos igen megdicsérte a vizsgálat vezetését s a rokon tárgyak közti szép kapcsolatot, mi a jelöltek feleletéből kitűnt.

Az iskola tanárai a közügyek és irodalom-terén is buzgó munkálkodnak; Hanusz István igazgató pedig irodalmi működésével páratlanul áll kollegái között.

Az ifjúsági önképzőkör, dr. Szántó Kálmán tanár szakavatott vezetése alatt, derékán működik. Az ifjúsági könyvtárról érdemes följegyezni, hogy a felsőbb osztályú tanulók német és francia remekirókat szakszerű vezetés mellett olvasnak. Magyar irodalmi és történelmi mű az olvasottak 61-5%-át tette ki, az alsóbb osztályú tanulók olvasási kedve lajnya volt; földrajzi és természet-tudományi olvasmány csak 2-3%! Megelégedéssel olvastuk, hogy selejtes munka nincs a könyvtárban. Így illik ez egy olyan mintaszerűen vezetett iskolához, — mint a reális iskola!

Fürdői levél.

Trencsén-Teplíc.

Idegenből írom e sorokat, pedig Magyarország szép földjén volnék.

Tepla-Trencsén-Teplíc vasúti állomásnál (honnau a híres fürdőhöz 20 percznyi idő

alatt juthatunk), a kis Kárpátoknak nyugotról keletfelé vonuló két nyújtánya kezdődik, melyek jelentéktelen hajlással párhuzamosan emelkedve 6—8 kilométer távokra hegyekké magosulnak, szegélyezve egy termékeny, kies völgyet, melynek végénél az igazán regényes heglánzólatok lábai összeérve, nyergét képeznek. Ezen át egy kristály-tiszta patak csörtet kigyózza, a kies völgy lejtőin végig.

E patak a Tepla, tehát nevezük mi a természetől megáldott helyet Tepla völgyének. E kies paradicsomtól a heglánzólatok sorában északra a Dedovez, délről a Klepács-hegy uralják, gyönyörű bükkfa- és fenyő-erdőkkel.

E két hegy közötti völgyet tölti be a trencséntepliczi fürdő és festői szép parkja, egész kis várost képező kastélyszerű házaival és villa sorával, melyek hazai nagyobb városainknak is díszére válnának.

Trencsén-Teplíc fürdő tulajdonképen kis-közösségé nőtte ki magát. Házainak, talán helyesebben palotái és villáinak száma meghaladja a 120-at; állandó lakásainak száma 1200; a nyári évad alatt hivatalosan kimutatott vendégei száma átalán 6000. Az egész fürdő igen kedvező benyomást tesz az idegenre, talán többet is, mint reánk, magyarokra, kiknek itt minden úgy tűnik fel, mintha e regényes vidék gyöngye a hazából kiszakított lenne. Július első felében alig hallottunk egy magyar szót, annál több volt az ausztriai és társországi német, a cseh, lengyel, orosz és tót úri közönség. Különös, hogy ezen minden tekintetben elsőrangú fürdőjét hazánknak a külföldiek sokkal nagyobb arányban látogatják, mint mi magyarok. Július második felében kezdett hallhatóbb lenni a magyar szó, különösen Budapest lőn méltóbban képviselve és feltűnt, hogy már ekkor többen, kiket az előtt németül hallottunk beszélni, a társalgást magyarul cserélték fel.

E fürdőt nemcsak hathatós gyógyvize, de igen regényes vidéke, szelektől védett egészséges levegője is fontossá teszik. Két kilométernyire terjedő parkja, hatalmas hárs, vadgesztenye, juhar, fenyő és egyéb ültetvények üde lombjai alatt gondosan ápolts és tisztán tartott sétányai és pihenői megbecsülhetetlenek. A gazdagon rendezett parkból alig vesszük észre, hogy a természet-alkotta remek hegyek dűlombú erdeibe jutunk, hol sok kellemes nyugvóhely és kilátás van az egész fürdő és környékére.

Különösen említésre méltók a Klepács-

hegy oldalán a Terasse, Jókai-domb, Szlávypihenő, a Király-domb, valamivel magasabban a Kupola, majd a Rablóbarlang, melynek te-
tejeről van a fürdő madártávtalban levő; végre a Glorietta 600 méter magasban a hegy csücsén, honnan a kilátás elragadó. Onnan, mint óriás ezüstszalag, tünik fel a Vág folyó.

Letérőben találjuk az Iphigénia-pihenőt. E név néhai Sina báró leányáé, ki e nagy uradalom úrnője.

Sok lenne mind azt leírni, mit e kies hegyek dús erdőiben merengve észlelünk. Nekünk az alföldön, ha egy szép fát felnevelhetünk, mennyi örömről van, mennyiért nem adnánk csak ez egyet is. Hány ezer és ezer van itt, melyeknek gyönyörű alakját és üdeségét csodáljuk, melyeket érdemes volna a festők esetéjével megörökíteni.

Most veszem észre, hogy még nem is irtam tulajdonképen a fődologról, a fürdőről magáról. Ugy vagyok vele mint a beteg, ki ezt tele reménnyel, de kényszerűségből használja.

Kellemesebb a szabad természetet élvezni, pihenni a százasok bükkök és hársak árnyában, gyönyörrel szemlélni az előttünk csörtető Teplának medrében fehér habba verődött fodrait, míg fejünk felett a barátságos erdei pintyek csevegnek, talán a természet örök szépségéről, de minden bizonynyal a madárélet édes boldogságáról.

De a mint napoként, már félőt órákor reggel reá vagyunk utalva a fürdő használatára, úgy vélem, a tisztelt olvasót is el kell vezetnem ezek megtekintésére, mely képzeltemben még se lesz oly fárasztó, mint a minő izzasztó nekünk, — kik ettől a gyógyulást várjuk.

E fürdő keletkezését homály fedi, csak annyi bizonyos, hogy a szenvedő emberiség áldásos hatását, itt több mint 4 század óta ismeri. A dubniczi híres levéltárban okmány van 1488-ból, melyben e fürdő említettik. Ez időben a fürdő tulajdonosa Mátyás király egyik jeles hadvezére: Zápolya István volt, ki életének nagy részét a trencsényi várban töltötte, hol János fia is született. Verner György 1551-ben Bécsben, Jordanus Tamás Morvaország főorvosa 1586-ban Frankfurtban munkát irtak róla.

Az első rendszeres épületeket Illshász István emeltette 1752-ben, a mikor a források is medenczébe foglaltattak. Egészen új korszakát a fürdő akkor kezdette élni, midőn

— Hagyjuk a nőket! — felelém érthető okból.

— Nézze hát meg azokat, kik azt a szép háromságot környékezik. Balra áll Czobor báncz őrnagy. Mellette az egy szomszéd város képviselője, ki bizonyára el nem mondott beszédeinek összegyűjtött kiadásán türi fejét. Vele szemben Ruthafy János, a közös hadsereg seladonja. Szomszédja Miroszláv huszárkapitány, vele van Somló ügyvéd is.

A társaság szidta a kocsmárosot, hogy nem ad enni, vagy inni valót. Én tavalyi karczost vettem ki kezéből s alig engedte.

— Valahára más, és nem az ualmas Körmezy esaviczkája, — mondtam cicerónémmak.

A férfiak Bismarck haláláról, a bécsi tárgyalásokról, az aradi sikkasztásokról vitáztak. Majd a Mollináryak érkezését tárgyalták s az ifjabbak közt vita támadt a felett, hogy melyik ital a legjobb. A lovas katonák a „ménesi” mellett nyilatkoztak. A hölgyek a „papamorgó” dícsérték. A gyalog tiszteknek „sör” kellett, mert az belső forrongást idéz elő.

A társalgás egy másik csoportban a felszaporodott helyi sajtóra tért át.

— Már a helyi sajtó is kezd hatalommá lenni, revolver legalább mindig van közte, — hallottam szólni Miroszlávot. — Talán más nézetem van kedves barátom?

— No tudják, uraim, ha feleletre várnak, forduljanak legidősb fiamhoz, ki mezőgazdasággal foglalkozván, hivatalosan többet ért a baromfiakhoz — hangzott a szomszéd bíró válasza.

Homéri kacaj felelt emez elmés szavakra. Én boldog voltam, hogy saját fülemmel hallhattam ilyen kitiűnő élezet.

— Képzljék, uraim, — fordult a főrendező egy más csoporthoz — én meghívom estélyemre a szüntársulat áttatózójait s ők nem fogadják el, ezt jól adták.

— Bocsánat ha feleslek. — mondá Ruthafy János — de ők mindent rosszul adnak. Tessék meghallgatni a szini kritikásokat.

A hölgyek érdeklődéssel hallgattak egy fess mamát, a ki mentegette magát, hogy leánya nem énekelhetett multkor a kaszinóban.

— Tudjuk baját, — replikázott a sétatér szépe. — Kedves leányának tulságos sok a hangja! Néha eláll a lélegzete a sok hangtól, maga is panaszkolta.

Igy repült élez, elmesség és szellem egy oldalról a másra. Körmezy mily alacsony fokra sülyedtél előttem! Póczy és Sárosi tanító urak, hogy fogtok csodálkozni, ha az asztalnál esténként elmesélem kalandjaimat! Ezt gondolám.

A fontos pillanat még csak azután jött. A férfi vendégek elszéledtek; ki a nőkhöz, ki máshová fordult. Ekkor nagy gondolat cikázott át agyamon.

— Póchas, nem volna jó, ha államesiünyt követnék el? — kérdeztem barátomat.

— Halljuk mit akar? — buzditott a járásbíró.

— Tudom hogy ön szenvedélyes reggeliző. Egyék nálam mindennap, ha ideje akad, de mutasson be a főrendező urnak és nejeének.

— Ha más nem kell, meglesz. Jöjjön!

Hazudnám, ha azt mondanám, hogy nem voltam elfoglalt.

— Engedje meg báró úr, hogy rokonomat és kollegámat bemutassam! — kezdé Póchas, mialatt hozzá vezetett. — Kiss úr!

— Kiss, Kiss? — felelt a báróné. — Mintha már hallottam volna nevét.

— Családomban nem ritka e név.

— Sok szépet hallottam önről.

— Lehet is, mert én az exkluziv körökkel tartok.

A báró mosolygott. Póchas elhalványult és kabátomat húzgálta.

— A többi elem oly pöffeszkedő, hogy alig bírjuk ki vele. Danaidák munkája a külfömséget érthetővé tenni.

— Susiphus köve, ha szabad mondanom, — replikáztam én páthossal.

A báró felkaczagott. Póchas ijedtében székre hanyatlott, — talán imponáltam neki.

— Reményem, máskor is meglátogatja összejöveteleinket, Kiss úr. Ha feleségemnek

a történelmi nevezetességű Csák Máté 40,000 holdas trencsényi uradalma, melyhez e fürdő is tartozik, báró Sina kezére jutott, ki új épületeket emeltetett, a régieket megnagyobbította, új forrást nyitattatott, mely nevével nevezetik.

Nagy költséggel gyönyörű parkot készített, mely két hatalmas hegyi erdővel összekapcsolva, csaknem páratlanul mondható. Egy szóval e fürdőt oda emelte, hogy az osztrák-magyar monarchiában létező fürdők legjelesebbjeivel is versenybe legyen. Azóta e fürdő óriási lendületet nyert. Nagy érdemeket szerzett ennek emelésében 1880-tól 1888-ig néhai Heinrich János volt igazgató, ki a fürdőt és kis községet kitűnő vízvezetékkel s hasznos felszerelésekkel ellátta. 1888-ban történt halálát e fürdő méltán meggyászolta, mert ő volt itt — mint mondják — az igazi magyar szellemnek lelkes ápolója.

E fürdővíz ősforrásának hőfoka 40, sőt a Sina-forrásé 40-2, az első sz. tükörfürdő hőfoka 38, a 2. sz. 36, a 3. sz. 38 körül van. Az összesen 6 meleg forrás közül 5 basszin be van vezetve, a 6-ik ősforrás vizéből a kádfürdők láttatnak el. A basszin tükörfürdők között fürdőkül használtak, bizonyos idő szerint felosztva, a korábban fürdő magasabb díjt fizetnek. A Sina-házzal összeköttetésben van a Hammam-fürdő, mely egy keleti stílusban nagy fényűzéssel berendezett épület, több mint 100,000 forintba került. Gazdag és szegény a maga igénye szerint egyaránt talál itt lakást, fürdőt és ellátást.

Ha e hőviz hatását kérjük dr. Gallia szerint azon tapasztalatra jutunk, hogy ez a bőr és az abban végződő idegek útján, az egész rendszert izgatja, melynek visszahatása a belső szervek fokozott működésében és az emésztési zavarok kiegyenlítésében nyilvánul.

Lakáviszonyok kielégítőek, csak rövid tájékozásul említjük fel, hogy az igazgatóság kezelése alatt a Sina-házban, a Teplicz-szálló, Kastély, Három sziv, Garni, Fürdő-ház, Forrás-udvar, Poniatovszki, Bossányi-házakban stb. összesen 365 vendég-szoba áll, a privat kastélyok és villákban található vendégszobák száma legalább ugyanennyire tehető.

Maga az egész fürdő egy minta kis-város alakjával bír, utcái tiszták, járdái kitűnők, világítása szabályszerű. Kereskedései élénkek, legtöbbje bécsi czégek fiókja, miből azt a következtetést lehet levonni, hogy a vezetőség közelből áll Bécshez, mint Budapesthez. Nevezetesebb épületei az említette-

mythologiai adatra lesz szüksége, ön majd kiegészíti, ugy-e?

— Szolgálatjukra.

E pillanat óta a többiek mulatsága nem érdekelt. Pedig benn a teremben cigány húzta palotást és három szép leány járta tiszt urakkal. Gyorsan elisiettem, a pincér kezébe dohos ezüstérmét nyomva. Mondjak még valamit? Lehetetlen.

Hogy csodálkozott másnap az asztaltársaság, mikor elmondtam kalandomat; hogy becsül azóta a Körmöczy minden vendége; hogy mily nagy étvágya van Pókhasnák — bővebben nem írom le. Az a társaság a műkertben a Kiséknél örök emlékezetben marad!

A szellemes bárói családot nem látogatam meg az estély óta s ezért tőle e helyen kérek bocsánatot. Én az u. n. 3-ik társasághoz tartozom s nem leszek többé „bevándorló” a haute voléénál.

Amaz est óta különben mindig a műkert felé karikázom, hogy megnézzem azt a helyet, hol legszebb óráimat eltölttem. És ha kacagást hallok, összerendezem, mert azt hiszem, hogy a bárók, vagy mások abból a finom társaságból lépnek elém; pedig csak a franczia guvernante, a kapitány leányával — francziánul pedig nem tudok.

Alba.

ken kívül a róm. kath. templom, az ágost. hitv. ev. és izr. imaházak, a gyógyszernek a parkban, a „Hungária”, „Baross”, „Viktoria”, „Zemányi” stb. számos villák és a nagy Sinatorium.

Mi alföldiek és talán más vidéki magyarok is, ha ide atlatunk, minden elismerésünk mellett is, sajnálattal tapasztaljuk, hogy itt még a melegágya sincs meg azon nemzeti érzelmek s azon hazafiúi kötelességtudásnak, mely élteitö eréjét az igaz hazaszeretet tüzétől nyeri. Mennyire másképp lehetne itt minden, ha e történelmi nevezetességű uradalom a magyar állam birtokához tartozna, mely a nemzeti felelőtlenségek híven teljesíthetné.

K. Zs.

A rózsáról.

(D. J.) Van nekem egy régi nagy könyvem, melyet csupán arra használok, hogy az itt ott kapott virágokat szépen lenyomatva, beletegyem s míg élek: boldog, boldogtalan emlékeim visszáidézhetően fentartsam. Dicsek-vés nélkül mondhatom, hogy lenyomatott virágaim, melyeknek mindegyikéhez természetesen egy-egy emlék köt, meglehetősen számmal vannak; itt rezeda, ott ibolya, emitt kaktusz (ha valamelyik olvasónóm értelmüket is tudni óhajta, pillantson be virágnyelvbe) s amott, a legelső helyen, piros szalaggal megkötve, egy piros rózsá... .

Sokszor, ha komolyabb gondolataimtól menekülni akarok, felnyitom virágalbumomat s eleitől végig merengek édes és fájó emlékeimen. S mit gondolnak, szép olvasónóm, melyik virágnomnál időzöm legtovább? Ugy-e, a rózsánál? S vajlon miért éppen a rózsánál? a piros rózsánál? Mert ehhez legkedvesebb emlék köt. S nem így vannak-e ezzel kegyetek is, hőgyeim? Mondják meg csak, miért ékesítik kegyetek — a természetnek legszebb rózsái — keblöket, hajfürtjeiket rózsával?... miért ad a szeretett leányka imádottjának távoztakor rózsabimbót?... Mert a rózsá emberemlékezet őt a szépség és szerelem jelképe volt s az is lesz a világ végeig.

Gondolják, kedves olvasóm, hogy, míg a rózsáról, e kedvező virágról, egyetmást elesevegünk: egy kinyitott virágalbum rózsájánál merengünk... .

A rózsá eredetét illetőleg mindenesetre a paradicsomig mehetünk vissza, melynek legszebb gyönyörűségét kétségkívül e virág képezte. Az ókor hitregéiben ez áll: A mint Venus (Aphrodite) a tengerből kiemelkedett, egy csepp víz ott maradt az istennő testén; e vizcsepp leesett a tenger partján, gyökeret vert a földben s kinőtt belőle egy rózsabokor. E bokorból termelt rózsák azonban még fehérek voltak, mint a tenger habjai; ugyanazért Ovidius tovább folytatja a regét, mondván: a rózsá piros színét Adonis vérből nyerte. Adonis ugyanis Venus minden kérése daczára vadászni ment s a vadászatban egy vaddisznó áldozatán esett. Venus utána sietett, de már az ifjút vérben találta, mely a melléte levő rózsabokorra fecesenvén, azt pirosra festé. Egy másik író azt mondja: Venus a szeretett ifjú segítségére sietett; sietésében egy éppent ott nőtt rózsabokor tövisében lábát megsérti s vére a rózsára bugygyant, ez azonnal piros színt kapott s kellemes illatot terjesztett a levegőben.

A rózsá az ókorban istenek és muzsák tisztelőtére volt szentelve. Venus, Diana ol-tárait rózsákkal borították, Hymen, Komos, a társalgás istenei, rózsakoszorút viseltek fejökön stb.

Hiteles följegyzések szerint a rózsá legelőször Kisázsziából került Görög- és a többi európai országokba; Kolumbus Amerikában már ott találta; Kínában is a legrégebb idők óta termeszték, sőt az Amur és Irawaddi partján mai napig is oly nagy mennyiségben termesztik, hogy a leveleiből készült essentiáért évenként 60,000 frankot beszernek. Egyébiránt eléggé ismert Kína rózsakereskedése.

Hogy a rózsát már a legrégebbi korban mennyire becsülték, mutatják a biblia e helyei: „Engedelmeskedjétek, gyermekek és nóm és illatozni fogtok, mint a patak mellé iltet-

tett rózsá” (Sirak). „Köttessünk koszorúkat fiatal rózsákból, mielőtt elhervadnak” (Jézus). Mutatják későbbi írók egyes nyilatkozatai: „A rózsá a virágok királynője” (Sapho). „A rózsá a földi élethez hasonló” (Teokrit). Anakreon 5-ik ódáját egészen a rózsá dicsőítésére szentelte stb.

Európában még a 4-ik század elején hozták be; sokat köszönhetni e tekintetben a frank nagy Károlynak, a benediktinusoknak s a keresztes háborúk vitézeinek. Behozatala után számos műkedvelő és üzérkedő ápolóra is talált, különösen Franciaországban, Németországban és Angliában. Párisban a 14-ik század elején már nagy mértékben divatozott némely egyházi szertartásoknál és processziók alkalmával; a hirtelen nagy karolás folytán már ekkor mint kereskedelmi cikket mesterségesen is készítették. Ama nők, kik e mesterséges virágokat, rózsákat készítették, „chape-lières en fleurs”-nek hívták; e készítésre azonban mindenkinek kiváltsággal kelle bírnia s az, ki e kiváltsággal bírt, köteles volt a városi tanácsnak évenként „Három királyok” napján három rózsakoszorúval s áldozó esütőtökön egy nagy kosár rózsával kedveskedni. A 16-ik század vége felé minden világi atya, kinek pere volt s előhivatott, köteles volt a parlament tagjainak rózsákat nyújtani; e rózsaszertartást a Ligue zavaros korában, midőn a parlament Toursba volt kénytelen futni, egészen elhanyagolták s végképp el is feledték. A parlamentnek előbb saját rózsaszállítói voltak, kik „rosiers de la cour” nevet viseltek. Ezek rendszeren faluról hordták a virágot, hol a lakosok kizárólag rózsaműveléssel foglalkoztak Falujok Fontenayaux roses nevet nyert. Nagyobb s mondhatni legnagyobb lendületet nyert azonban a rózsaművelés Josephine császárné Dupont nevű kertésze által, ki úrnője nevének minden betűjét egy a leg-ritkább rózsákból összeállított gyűjteményből piántálta ki. Angliában, főleg a Hertfordshire grófság lett híressé a rózsatermelés által; Németországban pedig a kasseli és düsseldorfi rózsakertek s legnevezetesebbek. Mi e tekintetben Európa többi nemzetei között talán leghátul állunk; de hát hiába, mikor annyi s oly gyönyörű élő rózsánk van!

A rózsá rendkívüli szépsége és kellemes illata által mindig kedvező virága volt az emberiségnek s már a legrégebbi időben különféle jelképi jelentőséget ruháztak reá. A költők s mi prózai emberek is a rózsát mindig a viruló fiatalság, öröm és szerelem jelképeül tekintjük s jelentőségének valóban meg is felel. Nem méltán hasonlítjuk-e az ifjúkorában viruló, piros arcú, örömtelt szívű leánykát a fesledező rózsabimbóhoz? A bimbó nyílik, illatozik s szépsége által valóban koronája a kert többi virágainak... s vajlon egy viruló, fejedező leányka nem koronája-e az emberiségnek, az isten kertje e virágai nak?... s egy kedves leányka tiszta érzelmei, jósága, szelidsége, búbája... nem olyan-e, mint a rózsá illata? De a rózsá többet is jelképez, mint a mennyit mi alatta érteni akarunk; illatozik, kinyílik, de hervad is és levelei lassankint lehullanak, előbbi pompáját elveszti, fonnyad és kivész... S a leányka?... virul, pompában, diszessen ragyog, de lassankint diszei lehullanak, — hervad s meghal... .

A rózsá a rózsát legtöbbnyire koszorúk fonására használták. A római meynasszony rózsából és myrtusból font koszorút viselt biborszínű fátyla alatt; a diadalkapukat rózsakoszorúkkal ékesítették s hazatérő győző él rózsaleveleket szórtak... De használták a rózsát gyászünnepek alkalmával is. A meghaltak fejét rózsakoszorúkkal ékesítették és sirja felett, mely szokás mai napig is fennáll, rózsabokrokat iltettek. A sybaritákról írják, hogy oly ágyakban fekdtek, melyek rózsá levelel valának megtömve, s ha alattok csak egy rózsalevél is össze volt hajtva, nem tudtak nyugodtan aludni. Dyonis és Verres fekvőhelyeiket rózsalevelekkel tömött matrác képezte; ez utóbbi különösen még nyakán és fején is rózsakoszorút viselt s ezen kívül halából készített erszényt hordozott, mely hasonlóképpen finom rózsalevelekkel volt megtöltve és azt szorgalmasan szagolgatta. Kleopatra Antonius tisztelőtére ebédlőjének padlatát rófmagasságig rózsalevelekkel hinté be.

Az egybíránt, hogy a padlatot, ülőhelyeket, sőt asztalokat evés közben rózsákkal hintsék be, nemcsak az ó- de a közép-s, újabb korban is divatozott, habár annyi esztelenységnek mégsem volt szülőanyja, mint a régiek korban. Érdekesek e tekintetben az ugynevezett rózsasók. Neróról beszélik, hogy ebédelőtermének felső padlatán nyílásokat készített s lakomája befejeztével oly mennyiségben szórattotta le a rózsákat az említett nyílásokon, hogy a rózsasók kedves vendégeit majd agyonnyomta; sőt Helioabalus vendégeit annyira megtisztelte, hogy többen a reájuk hullott rózsasokokat alatt fuladtak meg... csupa vendégszeretetről!

De a rózsá nemcsak a szerelem, szeretet jelképe, hanem ezenkívül a bátorság és hallgatagságé is. Az öreg Aelianus azt állítja, hogy a régi gallusok a barátság kimutatására, melylyel csatába indultak, a sík helyett fejükre rózsakoszorút ténének. Ebéd alkalmával a rómaiak az asztal fölé is rózsakoszorúkat függesztettek, annak jeléül, hogy ez által a jelen voltak figyelmeztetve legyennek, hogy mindabból, mit ebéd közben egymásnak bizalmasan elcsvegnek, tovább adni semmit sem szabad; innen származott e kifejezés: „sub rosa”, melyet mai napig is használnak akkor, mikor valakivel bizalmasan, a hallgatás feltétele alatt valamit közlünk.

A rózsának eddig mintegy 3000 fajtát ismerik.

Bizonyára többen vannak szép olvasónim között, kiknek, ha most nincs is, vagy volt, vagy lesz „olvasójuk” más szóval „rózsafüzérök”, vagy, ha nem volt s nem is lesz, legalább ismerik azt. Ez is a rózsától kapta elnevezését; hajdan ugyanis a római és görög kath. egyház híveinek bizonyos számú „Miatyánk”-ot és „Üdvözlét”-et kellően elmondaniok, hogy az elmondottak mennyiségét el ne tévesztsek, bizonyos gyöngy vagy gyölyösört készítettek, melyeket az imádságok elmondása után egyenkint leolvastak, s innen származott az „olvasó” nevezet. A „rózsafüzér” nevet csak később kapta, és pedig, a mi nagyon valószínű, onnan, hogy az illető olvasószemek rózsaszálak valának kifaragva. Hogy az imádkozás e neme mikor jött di vatba, bizonyosan nem tudjuk, annyit azonban már a történelem értésünkre ad, hogy Winsbeckin a kereszties háború alkalmával, tehát a 13. század táján használta, általános használatba minazáltal csak szent Domokos, a prédikáló szerzet alapítója hozta. A rózsafüzér erejének a középkor fanatikussai nagy hatalmat tulajdonítottak, elannyira, hogy XIII. Gergely szerint a törökökön 1571. október 1-én Lipino mellett nyert győzelem egyedül annak a kifolyása volt; miért is nevezett pápa a nap emlékére a rózsafüzér, vagy olvasó-ünnepet rendelte, mely e czim alatt: „Sancta Maria Victoria” ma is szerepel a kath. egyházban.

Böjt negyedik vasárnapját, rózsavasárnapnak is szokták nevezni, azért mivel hajdan e napon a pápák egy aranyból készült rózsát, gyémánttal körülalakva s pézsmával, balzsammal főlisztelve, mint Krisztus istenségét, testét és lelkét jelképező ajándékot valamelyik császárnak, királynak, fejedelemnek vagy ezek nevének küldöttek ajándékba: e szokás mai napig is meg van. Eredete a történetirők szerint, kik e tárgyban nagyon elternek egymástól, legmesszebb 1096. évre vihető vissza, mikor II. Orbán pápa a turini zsinatról Anjou grófnak egy ily felszentelt rózsát küldött.

Talán hallották hírét olvasóim, a salencyi rózsaleány-ünnepének; ez ünnepet Medard, noyoni püspök, Salency ura alapította Clovis idejében, ama valóban dicsérendő czéliből, hogy a falu leányait minél erényesebb életre szoktassa. Ennek előmozdítására pedig nagy terjedelmű földjeiből egy darabot kiszakítván, (ezt rózsahübertnek nevezték) annak évenkénti jövedelmét — körülbelül 25—30 livresét — a falu legerényesebb leányának ajándékozta egy ez alkalomra készített rózsakoszoru kíséretében. E szokás mai nap is megvan Salencyban. Ehhez hasonló rózsaiünnepnek több helyen is vannak; ilyen pl. nálunk a pünkösti királyné ünnepe is, a solymári rózsaiünnep.

Számtalan rend és titkos társulat van, mely nevét és jelképeit a rózsától vette; ilyen pl. a „rózsakeresztesek rendje”. E rend tagjai azonban korántsem valami vitéz, lovagias egyének, hanem kétszínű hitegetők, kik különféle fantasztikus handabandával csalogatták az embereket és semmit egyebet nem hoztak létre ostobaságnál. Alapítóik valami Andrea nevű szerzetes volt a 17-ik század elején Hollandiában, honnan később Francia- és Németországban is elterjedt. Állítólagos czéljok volt: az egyházban és államban javításokat tenni, Jelvényük egy Andráskereszt s egy tövissekkal körülvevett rózsá e felirattal: „Cruz Cristi corona christianorum” (Jézus keresztje a kereszténység koronája). A rózsakeresztesek tana az eszteleniségek és allegoriák, a pogányság és zsidóság, a vakhit és istentelenség szövevényéből áll.

A rózsá nagy szerepet játszik még a közéletben, mint gyógyszer, élelmiszer s miut illatszert is. A régiek leginkább ebveszettség ellen használták; mostanában különösen hűsítő, szárító gyógyszerül használják, s különféle szörpöt, befőttest készítenek belőle. Élelmiszerek, főleg a rózsatorták, puddingok, rózsakákák és rózsapalánki készítésénél fordul elő; legnagyobb virágzásnak azonban mint illatszert örvend a számtalan rózsaszal, rózsavíz és rózsakenőcs előállításánál stb.

Bár meddig beszélünk is a rózsáról, mindig csak azt tapasztalóink, hogy az kezdetől fogva nagy tisztelben és becsben részesül s méltán megérdemli ama kitüntetést a többi virág között, melyben mai nap is részesítik, különösen... a szerelmeseik.

S most ismét gondolják, szép olvasónim, hogy előbb kinyitott virágalbumunkat, mely-nél oly hosszasan elcsvegtünk, becsapjuk...

Sport.

A cs. és kir. Jász és Kun 13. számú huszárezred tisztikar a f. évi július hó 30. napján délután sikerült löversenyt rendezett.

A délután 3 órákor kezdődő loversenyen nagyszámú intelligens közönség jelent meg.

A verseny eltekintve azon pár bukfénytől mi a közhuszárók futamában történt, — baleset nélkül folyt le.

Nagy föltünést keltett a *nemzeti színű lobogónak* a közönség részére készített mindenféle zászlókkal bőven megrakott tribünröli hiánya.

Hogy kit terhel a mulasztás a nemzeti színű lobogónak a tribünröli hiánya miatt, azt nem keressük. Annak hiányát tisztán a véletlennek tudjuk ezúttal be, s alapos a reményünk, hogy ezen mulasztást az ezred derék tisztikara a legközelebbi alkalommal helyre fogja hozni.

*

I. Gátverseny.

Tisztek és hadapródok saját lovai számára. Távol-ság 2500 méter. Tiszteleldij az elsőnek az ezred hölgyei-nek díja 6 drb ezüst pohár tokban, a másodiknak Cognac szerviz, a harmadiknak ezüst szivar tárca.

- 1., Feigl Ede ezredes id. s. k. *Ariadne* 75 kgr. Lov. *Jovanovich* hadapród.
- 2., Berzevicsy Albert százados id. s. k. *Od-mova* 75 kgr. Lov. *Békássy* főhadagy.
- 3., Gróf Bissingen Ottó százados id. s. k. *Patience* 70 kgr. Lov. a *tulajdonos*.
- 4., Sárkány Béla százados id. p. h. *Angyal-föld* 75 kgr. Lov. *Fabini* hadnagy.
- 5., Lovag Henriquez Károly őrnagy s. p. k. *Mizi* 70 kgr. Lov. *Grossmann* hadnagy.
- 6., Békássy Ernő főhadagy 4 éves v. p. h. *Basa* 65 kgr. Lov. Br. *Sommaruga* hadnagy.

A ringben Ariadne és Admora volt a kedvencz. A futam tényleg a kettő közt dőlt el.

II. Vadászverseny

Huszárók számára. Távol-ság 3500 méter. Vezető: Horthy J. százados.

Részt vett benne minden századból 2—2 lovas.

Első lett a 6. század egyik kövitéze, a 2-ik díjat a 4. század és a 3-ik díjat a 6. század másik kövitéze vitte el.

III. Akadályverseny.

Tisztek és hadapródok számára, a szolgálati lovakon. Távol-ság 4000 méter. Tiszteleldij az elsőnek 2 drb magas tömör ezüstből készült ló; a másodiknak ezüst szivar készlet, a harmadiknak ezüst dohány tárca.

- 1., Frankenberg Herman id. f. k. *Novara* Lov. *Cserey* főhadagy.
- 2., Seutter Rüdiger főhadagy id. p. h. *Ox-ford* Lov. a *tulajdonos*.
- 3., Jovannovich Sándor hadapród id. v. s. k. *Lomna* Lov. a *tulajdonos*.

Favorit Lomna, de kénytelen a harmadik helylyel beérni mert első lett biztosan Novora, Oxford előtt, melyet hátrább Lomna követ.

IV. Vadászverseny.

Altisztek számára szolgálati lovon. Távol-ság 4000 méter. Vezető: Gróf Bissingen százados.

Részt vett benne a századokból 2—2 altiszt.

Az első és 2-ik díjat a 4. század, a 3-ik díjat pedig a 3-ik század vitte el erős küzdelem után

V. Akadályverseny.

Tisztek és hadapródok számára saját lovakon. Távol-ság 4800 méter. Tiszteleldij az elsőnek Herceg Lobkovic Reszó tábornagyról ajándéka: Ezüst kehely monogrammal, 2-ik díj Cognac szerviz 12 drb ezüst pohárral, 3-ik díj ezüst szivar tárca

- 1., Seutter Rüdiger főhadagy id. p. m. *Cse-göld* 77½ kgr. Lov. a *tulajdonos*.
- 2., Stojanovics Viktor id. p. h. *Névtelen* 72½ kgr. Lov. *Seregdy* hadnagy.
- 3., Feigl Ede ezredes id. s. k. *Ruperra* 72½ kgr. Lov. *Jovannovich* hadapród.

Az ötös mezőnyben a kedvencz Csengöld volt s a beléje helyezett bizalomnak megis felelt, mert társait könnyen feltartva verte le.

VI. Vadászverseny.

Tisztek és hadapródok számára szolgálati lovakon. Távol-ság 4500 méter. Vezető: Bene százados. Tiszteleldij az elsőnek 2 drb cognacos üveg ezüst fedővel tokban, a másodiknak 2 drb arany tallér kézelő gomb, 3-iknak dohányzó készlet.

- 1., Grossmann Kálmán hadnagy id. p. k. *Iszik* Lov. a *tulajdonos*.
- 2., Seutter Rüdiger főhadagy id. p. h. *Ox-ford* Lov. *Seregdy* hadnagy.
- 3., Sárkány Jenő főhadagy id. p. h. *Kincses* Lov. a *tulajdonos*.

A bizalom Oxford felé irányult, sokan biztak Iszik győzelmében is. Tényleg a versenyen a kettő közt dőlt el még pedig Iszik győzelmével mely mesterileg lovagolva fél hosszal győzött Oxford felett, a melyet hátrább Kincses követ.

A versenyek 6 órákor értek véget.

y. —

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hírek.** A 4. hadtest parancsnok, — *Lobkovicz* herceg július hó 31-én délután, a csapatok megszemlélésére városunkba érkezett; augusztus hó 1-én a delántani vonattal átvázott vissza Budapestre. — Lapunk társ-szerkesztője, dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő, öt heti furdözés után hazaérkezett s a lap vezetését ifj. Tóth István szerkesztő visszaérkezéig átvette.

— **Az új katonai csapat-kórház átadása.** A városi tanács f. évi augusztus 12-én d. e. 9 órákor adja át a modern közegészségi ügy minden követelményének megfelelően berendezett s humanitarius érzékének újabb ékes tanújelét — az új katonai csapat-kórházat s erről feliratilag értesítette a m. kir. honvédelmi minisztériumot s egyúttal átirta a IV. kerületi hadtestparancsnokságnak is az iránt, hogy az átvételre megbízottakat küldjön ki. Az átadással a városi hatóság Kada Eick polgármester elnökelete alatt Szegedi György, Mészáros József tanácsnokokat, Kovács Sándor, Nagy Lajos törvényhatósági bizottsági tagokat, Kerekes Ferenc m. kir. mérnököt és dr. Kecskeméti Lajos tisztí főorvost bizta meg.

— **Dalestély.** A Kecskeméti Dalárda pártoló tagjai tiszteletére 1898. augusztus 10-én, szerdán, a Beretvási szőlőda udvarán, kellemetlen idő esetén a nagyeremben dalestélyt rendez, a következő műsorral: 1. Abrányi Kornél: Millenniumi dalárda. Az aradi orsz. dalversenyre felvett összdarab. 2. Hoppe Rezső: Négy eredeti magyar dal. Az aradi orsz. dalversenyre felvett összdarab. 3. Dankó Pista: Népdalok. Czimbalomkíséret mellett éneklő Madoos Károly úr. 4. Erkel Sándor: Dalra magyar. Az aradi orsz. dalversenyre felvett összdarab. 5. Dr. Horváth Ákos: Népdal-egyveleg. 6. Ögyek: Rákóczi marsa. Az aradi orsz. dalversenyre felvett összdarab. A zenekari részt Balog Bandi zenekara játssza. — A hangverseny kezdete 8 órakor.

— **Bosznia okkupációjának 20 éves évfordulóját** országszerte ünneplik az egyes ezredek s felelevenítik a hadjáratban dicsőségesen részt vett hősök emlékeztétét. Házi ezredünk, a mely dicsőségesen vett részt a hadjáratban, legelőször méltó arra, hogy hősies hadi tényeik emléke a huszadik évforduló alkalmából feleleveníttessék. A Mollináry-ezred hadi tényeinek legfényesebbike közé tartozik Bosznia fővárosának Szerajevónak hősies elfoglalása, mely éppen 5 félévesnek születés-napjára, augusztus 18-ára esett. Tudjuk, a kik ott voltak, hogy mily hősiesen és vitézül harcolt a kecskeméti ezred s jól emlékszünk arra is, hogy Szegedi György tanácsnok úr volt az, a ki a vár ostroma kitűzte a győzedelmes Mollináry-ezred zászlaját. A Mollináry-ezred tisztikara kegyeletének külső jeléül emléktáblát helyezett el pár év előtt a rom. kath. templom falába, de nem volna-e czélszerű és mindenestre lélekemelő dolog, hogy f. hó 18-án, mint Szerajevó elfoglalásának huszadik évfordulóján úgy a holtakról, mint az élőkről megemlékezzünk s miután e napon tudunkkal az egész ezred Kecskeméten lesz és nagy ünnepegy nap készül, a katonaság és a városi hatóság együttesen rendezzen ennek emlékeztetere — az okkupációban résztvevők részvételével — egy ünnepélyt. (Beküldetett egy, az okkupációban részt vett Mollináry-bakától.)

— **Hangverseny.** A Polgári Dalkör és a Kecskeméti Ipartestület által rendezett hangverseny f. évi július hó 31-ik napján folyt le a városi műkertben, melyet az alkalommal lezártak és csak jeggyel lehetett oda bejutni. — A mulatságon roppant sokan vettek részt, különösen a hangversenyt nagyszámú közönség hallgatta végig, gyönyörködve a műkedvelők, dalárda szabatos előadásában s a szegedi honvédzenekar precíz játékában. A hangverseny után „tabló” következett, melyben körülbelül 100 iparos vett részt, bemutatva a különböző ipari munkákat működésükben. E mutatvány oly érdekes volt, hogy háromszor meg kellett ismételní. Ezután tánc következett, melynek a pirkadó hajnal vetett véget.

— **Műkedvelői színelőadást** tart a Kecskeméti Iparos Ifjúság Önképző Egyesülete ifjúsága folyó év augusztus hó 28-án. Színe kerül a „Próba házasság” vígjáték, mit tánc követ a Beke Imre-féle vendéglőbe.

— **A Kecskeméti Polgári Dalkör** a pártoló tagok tiszteletére, folyó évi augusztus hó 10-én szerdán, az ipartestület (ezelőtt próféta vendéglő) kerthelyiségében dalestélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Előadás után tánc.

— **Kettős öngyilkosság.** F. hó 5-én délután 2 és 3 óra között id. Somogyi János csalánosi szőlőkunyhójában megrendítő szerelmi dráma fejeződött be. Két boldogtalan szerelmes Somogyi Ferenc és Orosz Etel közös elhatározással váltak meg az élettől. A rendőri és vizsgálóbírói helyszíni szemle minden kétséget kizárólag megállapította az öngyilkosságot, mert a helyszínén a dulakodásunk, vagy erőszakos halálesetnek semmi nyomát nem találták. Az öngyilkosság aként történt, hogy a 6 lövetű forgópisztolyból a férfi 3 lövést tett, az egyik lövés a falba fűródött, a második lövés Orosz Etel halántékát fúrta keresztül, a harmadik lövés pedig Somogyi saját agyába röpítette; mindkét lövés feltétlenül halálos volt. A hátrahagyott

3 levélben Somogyi szüleitől, bátyjától és jó édes anyjától büszkizik el érzékenyen; öngyilkosságát azt mondja, hogy szülei ellenzeték házasságát, pedig jegyese nem kicsapongó leány — mint állították, — hanem tisztességes leány, akit rajongásig szeretett és szívesen válnak meg az élettől; ha egymáséi már nem lehetnek az életben, hát egyesülnek a halálban.

— **Országvásár.** A Lőrincz-napi országos vásár ma vette kezdetét városunkban. A vásárra nagyszámú kézműipari cikkek állították ki és szerfelett nagyszámban hajtatnak fel lovak és szarvasmarhák. A csepvirág komédiás-bódék száma is oly nagy, melyhez hasonlít még eddig vásárunkban nem láttunk. Csapnak is oly éktelen lármát, mi majdnem botrányszámba megy. Bizony itt volna ideje, hogy ezek a sátrak máshova, valami félre eső helyre, mondjuk a Serház-laktanya mögé helyeztessenek el.

— **A „Thanaton”** nevű, a virginiai és kentuckyi dohánylevelek kilúgozásával nyert lúgvíznek beszerezhetése eddigelé nagyon meg volt nehezítve, mivel azt csak hatósági bizonyítvány felmutatása mellett szolgáltaták ki. Ezen ígér hatékony és a növényeket pusztító különféle élősködők ellen kitűnő sikerrel alkalmazható szernek minél kiterjedtebb mérvbeni igénybevételét előrendő, a belügyminiszterium elrendelte, hogy jövőben a „Thanaton” bár mely gazdasági, vagy kertészeti egyesület által egyes magánfelek részére kiállított „igazolványokra” bárkinek kiszolgáltatandó. Midőn a belügyminiszter úr ezen üdvös rendelkezéstől gazdaközönségünk értesítjük, nem mulasztjuk el felhívni arra is, hogy a „Thanaton” lúgvíznek, mi különösen a levélhernyők irtására a legalkalmasabb szernek bizonyult, beszerezését el ne mulasztja. A lúgvíz szerintünk legkönnyebben úgy lenne beszerezhető, ha gazdasági egyesületeink egyesek szükségletét összeírva hoznának azt meg és oszthatnák szét a jelentkezők között. Ösmerve gazdasági egyesületeink vezetőinek a mezőgazdaság terén kifejtett ügybizalmát, meg vagyunk győződve, hogy mindent el fognak követni a Thanatonnak minél szélesebb körben leendő megismertetése iránt s hozzá fognak járulni annak könnyű módjára beszerezhetőségéhez.

— **A hesseni légy** az ország több részében ez évben is még jelentékeny károkat okozott; ellene mindenféle védekeztek, melynek során legsikeresebbnek bizonyultak a csalagató vetések alkalmazása. A földmívelésügyi miniszterium most útasította a hatóságokat, hogy a gazdaközönséggel a védekezésnek a csalagató vetések módját ismertessék meg s azokat a védekezésre, a mennyiben a hesseni légy fellépését észlelték volna, szigorúan szorítsák. A védekezés módjaira nézve felvilágosítással szolgál a város gazdasági osztálya.

— **Késelő sógorok.** S. Bakos József kőműves-iparos f. hó 5-én délelőtt Schnitzernél volt munkában, hol Tarka Berta István neje, kivel sógorágban van, szintén ott foglalkozott szobafestéssel. Mielőtt alaposan bepálinkáltak volna, már szóvaltásba keveredtek s így fokozatosan haladt úgy az ivás, mint a perlekedés. Rövid idő múlva tettelegességre került a dolog, melyben aztán a véletlenül odaérkezett Berta István is részt vett. Előbb jól elverték Bakost, ki aztán kést rántva, önvédelemből úgy összeszurkálta Bertát, hogy elég lesz neki kiheverni egy néhány hónapig. Az ügy különben a kir. ügyészség, illetve kir. törvényszékhez tétetett át.

— **Vétkes gondatlanság.** Hegedűs Mihály kecskeméti lakos családja e hó 5-ikén a konyhában megterített asztalon akart ebédhez ülni. A forró levest az asztalon a patkára tette és eltávozott, hogy a kint levőket ebédelni hívja, a 23 hónapos Juliskát pedig felügyelet nélkül hagyta. Az így gondatlanul egyedül hagyott gyermek a forró levest magára rántotta, minek következtében olyan égési sebeket kapott, hogy 48 óra alatt, dacára a gondos orvosi gyógykezelésnek, meghalt. A szülők ellen vétkes gondatlanság címén megindították a vizsgálatot.

— **Július hó bűnösei.** A rendőrség bűnügyi osztályától nyert kimutatás szerint jú-

lius hóban 29 eset hozott a rendőrség tudomására; ezek a következők: 2 könnyű testi sértés, 3 súlyos testi sértés, 1 ingatlan elcsajátítás, 14 lopás, 1 sikkasztás, 1 párviadal vétsége és 7 lopás büntette. A tettesek 20 esetben kipihatóltak, 9 esetben ismeretlenek. Az elidegenített tárgyak 10 esetben megkerültek, 13 esetben feltalálhatók nem voltak. A kinyomozott ügyben kérdőre vontott 31 egyén, ezek között volt 9 rovtott és 22 büntetlen előéletű. Letartóztatva lett 4 egyén, kik közül 2 ügyészségnek adatott át, 2 pedig szabadon bocsájtott. A fentemlített bűncselekmények közül 20 történt júliusban, 9 pedig előbb, de most hozott a rendőrség tudomására. A bűncselekmények közül 15 esik a belterületre, 14 pedig a külterületre. Az eltulajdonított dolgok értéke 10 frton alóli volt 11 esetben, 10 és 20 frt közötti értékű volt 3 esetben, 20 frton felüli értékű volt 8 esetben.

CSARNOK.

Még valami a régi színész-világból.

Komáromy Alajos veterán színművész „A kecskeméti színészet első nyomairól” irt füzet elolvasása alkalmából írja lapunknak: A miket Liska Béla tanár úr följegyzett a régi kecskeméti színészetéről, rám nézve különösen azért nagyon érdekesek, mert azokat a sanyarú viszonyokat, habár kissé szelidebb formában, én még találtam 1845-ben. Deveszerben magam is felnyomozott állásban működtem s másutt is. Aztán kalapáltam a színpad felállításán majdnem egy éven át. S közben irtam czedulát, illetve színpadokat s hordtam is a rekvizitumokkal, még búcsúzó is adtam, így Deák Ferencnek is Szombathelyen, hol először léptem színpadra, amint ezt 1885-ben a „Budapesti Hírlap” ban, egy tárcza-cikkemben meg is irtam. Aztán játsztam oly korosma falai közt, melynek Zalaapáti és Jánosházán találhatók, de ez alig egy évig tartott s már 1846-ban olyan helyeken működtem, mint: Tata, Vác, Rimaszombat, Losoncz, Eger s Nagy-Várad stb.

Még arra is emlékezem, de nem keserűséggel ám, hogy Egerben majd egy hónapig egész napi ebédem egy garas ára kenyér s két garas ára őszibarack volt. Hanem azért este, kölcsönkért frakkban stb. ben már elsőrendű szerelmes szerepet játsztam, előadás után pedig a primadonna, Erdélyiné ruhakosarát hazavittem.

Ujlalussy né, később Erdélyiné, lány néven: Sáska Biri, erdélyi származású, unitárius vallású művésznő volt, az első felszázad nagyjából egy. Gyulán, Békés Csabán, Aradon 6 játszta Gertrudist velem. Grittinét is Szigligeti „Gritti”-jében velem. Mint elagottat a 60—70-es években Jókaine jótékonyasága gyámolította. Mindennapos volt asztalunknál, míg élt. Valami csekély segélyt is élvezett a Radnótfáy-alapból. Pályatársam volt egy kitűnő komikája a 40—50-es éveknek is, kit csak a derék, páratlan Szathmári Laczkócziné, a „mama”, mult felül, t. i. Erdősné. A 40-es években meg virágjában volt.

Említettem multkor Komáromy Sámuel. Az ital zárta elöle a Nemzeti Színház kapuit. Volt a 60-as évekig még egy hatalmas hős-színésze a vidéknek, később apahós: Dezsy Zsigmond. Ennek hangja vetekedett a Bartháival, úgy tudom, hogy Kecskeméten is megfordult többször, egy ízben Petőfivel is. Csak hogy neki szintén megártott néha az ital s úgy járt a Nemzeti Színházal, mint az a másik rendkívüli tehetség.

December 29-én lesz 50 éve, hogy a Nemzeti Színházban fölléptem Bánkkal s szép volna, ha most Tiborezzel örökre búcsút mondhatnék a deszkáknak. Előbb azonban lemennek Kecskemétre, hadd hódoljak ott Katona szellemének!

Egyes epizódokat csepírepar-koromból, ha csakugyan le találom menni Kecskemétre, elmondok majd. Az írásba már belefáradtam, szemem nagyon gyöngülnek s kezeim reszketnek.

Üdvölet Katona József városának!

Piaosi árjegyzék.

1898. augusztus hó 5-én.

Tiszta búza métermázsánként .	8.20	król	11 40	krig.
Kétszer .	8.60	—	—	—
Rozs .	7.80	—	8. —	—
Árpa .	6.20	—	9.50	—
Zsolt .	7. —	—	0.20	—
Tengeri kecskeméti .	5.90	—	6.10	—
" bányai új .	5.70	—	7.80	—
" .	5.50	—	6. —	—
Köles .	2.30	—	5.50	—
Krumpli .	1.80	—	6. —	—
Széna .	0.70	—	2.90	—
Szalma .	66	—	2.74	—
Szalonna kilója .	66	—	2.74	—

Vasuti menetrend.

Érvényes 1898

május 1-től.

Budapest—Szeged.

Kecskemétről Budapestre			Budapestről Kecskemétre				
Vonat	Indulás	Érk.	Vonat	Indulás	Érk.		
Sz. v.	hajnal	3.47	7.15	Gy. v.	reggel	8.15	10.08
Sz. v.	reggel	—	—	Sz. v.	reggel	8.30	11.29
Sz. v.	reggel	7.25	11.05	Gy. v.	d. u.	2.30	4.24
Gy. v.	dél	11.33	1.25	Sz. v.	d. u.	4.25	7.36
Sz. v.	d. u.	3.40	6.50	Sz. v.	este	7.00	10.28
Gy. v.	d. u.	5.48	7.40	Sz. v.	éjjel	10.35	1.56

Kecskemétről Szegedre			Szegedről Kecskemétre				
Sz. v.	hajnal	5.05	7.42	Sz. v.	éjjel	1.01	3.32
Gy. v.	d. e.	10.09	11.40	Sz. v.	hajnal	4.50	7.23
Sz. v.	d. e.	11.37	1.47	Gy. v.	d. e.	10.00	11.31
Gy. v.	d. u.	4.26	5.53	Sz. v.	d. u.	1.14	3.30
Sz. v.	este	7.38	10.15	Gy. v.	d. u.	4.12	5.46
Sz. v.	éjjel	10.37	1.00	Sz. v.	d. u.	5.20	8.16
Sz. v.	éjjel	2.02	4.20				

Czeplédről Kecskemétre			
Sz. v.	hajnal	6.35	8.30

Kecskemét—Fülöpszállás.

Vegyesvonat			Vegyesvonat			
d. e.	este	ind.	Kecskemét	érik.	reggel	délután
12.10	8. —	—	—	7. —	7.15	—
12.23	8.09	—	Kecskemét a. p. u.	6.52	7.05	—
12.37	8.19	—	Bálföld	6.42	6.53	—
12.57	8.32	—	Helvétia	6.30	6.39	—
1.10	8.41	—	Köncsög	6.20	6.28	—
1.26	8.52	—	Kerekegyháza	6.09	6.15	—
1.54	9.13	—	Agasegyház	5.56	6. —	—
2.52	9.37	—	Izsák	5.25	5.26	—
3.05	9.48	—	Üzöcske	5.12	5.12	—
3.13	9.54	—	Fülöpszáll. kiterő	5.05	5.04	—
3.20	10. —	érik.	Fülöpszállás .	ind.	4.58	4.57

Kecskemét—Tisza-Ugh.

Vegyesvonat			Vegyesvonat			
d. e.	este	ind.	Kecskemét	érik.	hajnal	d. u.
10.15	7.50	—	—	4.54	7.10	—
10.22	7.57	—	Mükert	4.48	7.04	—
10.39	8.14	—	Urrét	4.36	6.52	—
10.45	8.20	—	Kisfai	4.24	6.40	—
11.04	8.39	—	Kohári-Szt.-Lőrincz	4.15	6.31	—
11.33	9.08	—	Szikra-Alpár	3.46	6.02	—
11.50	9.25	—	Tisza-Ugh	3.34	5.51	—
11.58	9.33	érik.	Tisza-ughi rév .	ind.	3.20	5.35

Felelős szerkesztő:

Ist. TÓTH ISTVÁN.

Laptulajdonos:

A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.

Szerkesztőtárs:

Dr. NAGY MIHALY.

Kiadó:

TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közzétett nem felelős a szerkesztőség.

Nyersselyem básztruha 8 frt 65 król
 teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantu-g-Pong-
 ges, valamint fekete, fehér és színes **Hennberg-selyem**
 45 król 14 frt 65 król méterenként — a legdivatosabb
 szövés, szín- és mintázatban **Privát-fogyasztóknak** postábrer
 és vámentesen valamint házhoz-szállítva, — **mintákat**
 pedig postafordulattal küldenek, **Hennberg G.**
selyemgyárat (császári és királyi udvari szállító)
Zürichben.

Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HIRDETÉSEK.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a t. közön-
 séget, miszerin tlakásonat és

ügyvédi irodámat

folyó évi augusztus 1-én Budapesten,
 VIII. ker. Üllői-út 6. sz. házba helye-
 zem át.

Budapest, 1898. július hó.

Dr. Karátsy Antal,

217 3—3

köz- és váltó-ügyvéd.

5070—1898. tkvi. szám.

Arverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a **Kun-Szent-Miklós-Dabas-Szabadszállási Takarékpénztár** végrehajtatónak, **Bárdi Mária Kriszán Péterne, Bárdi Anna Pabai Jánosné és Tóth Ilona** özv. **Bárdi Jánosné** elleni 200 frt s j. iránti végrehajtatási ügyében, az izsáki 1781 sz. tjkyben A + 730 hrsz. a foglalt 2 hold területű korból a Bárdi Mária és Anna nevén álló fele rész 403 frt 50 kr. becslésben tartozékaival együtt és pedig Tóth Ilona özv. Bárdi Jánosné javára C. 4752/89. sz. a bekövetkezett özevgyi jogra való tekintet nélkül az **1898. évi augusztus hó 26-ik napján** d. u. 3 és fél órakor, mint egyetlen határidőben ízsák község házában megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint ízsák község házában megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladati fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsl. 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez bantpénzül előre letenni. Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi június hó 13-án.

Kapy,

226 1—1

kir. tszki bíró.

Tanoncz-felvétel!

Egy ügyes fiú,
ki 2—3 középiskolát végzett,

tanonczul

felvétetik

Tóth László

könyvnyomdájában.

229

6279—1898. tkvi. szám.

Arverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Muth Testó rek** végrehajtatónak **Visontai Elek** végrehajtatást szenvedő elleni 185 frt s j. iránti végrehajtatási ügyében, — a kecskeméti 512 sz. tjkyben A + 297 hrsz. a foglalt és Visontai Elek nevén álló, 3 hold területű c-áktornyai szőlő 1070 frt becslésben — úgy a kecskeméti 1467 sz. tjkyben A + 2773 hrsz. a foglalt Visontai Elek nevén álló ház és udvar 1000 frt becslésben az **1898. évi november hó 4-ik napján** d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Kecskemét város házában megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladati fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsl. 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez bantpénzül előre letenni. Kelt a kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi július 23-án.

Kapy,

225 1—1

kir. tszki bíró.

Ügynökök

kerestetnek,
kik jobb házak ismeretségét birják!

Egy minden házban nélkülözhetetlen
 cikkek eladásával havonta

100 forintot,
 esetleg **többet is kereshetnek,**
 szakismeret és befektetés nélkül.

Ajánlkozások a teljes czimmel „Ügynökök 100 frt” jel alatt e lap kiadó-hivatalába.

288—1—1

Kiadó lakás.

Alulirotnak a **4-ik tized Gyik-utca 36. szám** alatt, alapjából újonépült, magas, földszintes, minden kényelemmel berendezett **háza**, mely magában foglal **3 nagy utcái, 1 udvari, 2 elő-, 1 cseléd-, 1 fürdőszobát, 1 fülkét, konyhát, éléskamrát, fűskamrát, pince és padlással, szép tágas folyosóval, (esetleg egy nagyobb és egy kisebb lakásra osztható.)** az udvarban ivóvizű kúttal, **folyó évi novembertől kiadó.**

Bővebb értesítéssel **dr. Kovács Pál, Pataky Imre** igazgató-tanárrak, esetleg a tulajdonos **Budapest, József-körút 43. sz. I. emelet 9. a szolgálnak.**

Mády János.

118 ?—3

A dr. EGGER-féle

Injectio Hamamelis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) térfiak és nőknél, új és idült folyások, valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkívüli hatása a nyakbártyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectio ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges bekioldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr., 2 üveg 1 frt 75 kr., 3 üveg 2 frt 45 kr.

Főraktár: Gyógyszertár a „Nador”-hoz, Budapest, VI. Váci-körút 17. sz.

☞ Kapható Kecskeméten: MOLNÁR PÁL, B. FARKAS IGNÁCZ és BÓDOGHI FERENCZ gyógyszerész uraknál. ☞ II. 380—17—12

Kérje

The Continental

a Bodega Company

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
 Portbor
 Malaga
 Madeira
 Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és esemégek kereskedéseiben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben

Saját fiók: **Budapest**
 csakis: **W. Kossuth Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Genjy-Casínóval szemben**

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER, Budapest, Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-útea 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök a konkoly és búkkönynek a búza, árpa vagy rozs közeli kiválasztására.

Trieurök a zabnak vagy árpanak a búza közeli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek

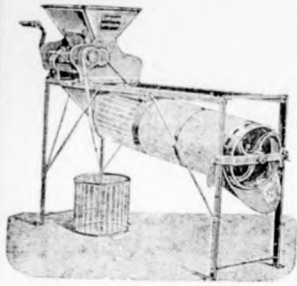
minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer r. udzerü trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieur-öröké átalakítását

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

193 10-5

Tanoncz-felvétel!

Egy jó házból való, két vagy három közép-iskolát végzett, jó magaviseletű **fiú**

„Gyenes S. és Fiai“ kereskedésében

tanonczul

felvétetik. 227-1-1

Ház-eladás.

Egy ház, mely áll 7 szoba, 3 konyha, 4 kamra, 2 pincze, 1 kocsiszinből, kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonos-nóval, V-ik tized Vadász-útea 53-ik szám alatt.

Özv. Belák Jánosné.

194 7-6

14490/1898. sz.

Hirdetmény.

A néhai özv. Tóth Ferencné szül. Inoka Juliánna hagyatékához tartozott s Ötvös János földjével mesgyés, két tagban álló csődöri földek örökön eladása elrendeltetett.

Ezen csődöri földek eladására folyó évi augusztus hó 10-ik napján reggel 9 órakor, a város gazdasági osztályában nyilvános árverés fog tartatni, melyen a 10 hold 455 □-ölet tevő részletre a kikiáltási vételár 3000 frt s a beteendő bánatpénz 300 frt, a 6 hold 1548 □-ölet tevő részletre pedig a kikiáltási ár 1300 frt s a bánatpénz 130 frt leendő.

Az árverésre venni szándékozók még annak kijelentésével hivatnak meg, hogy a lefűtendő vételárak kétharmad-része három év alatt is törleszhető és hogy az árverésre tartozó egyéb feltételek, az árverés előtti időben is, a gazdasági osztályban megtekinthetők.

Kecskemét, 1898. július 29.

Gazdasági osztály.

229 1-2

6265-1898. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezenel közlirre tétetik, hogy *Szendrey Gerzson* végrehajtónak *Misovicz Mártonné Danesa Verona* elleni 13 frt s j. iránti végrehajtási ügyében — a lajomszisei 1076 sz. betétben A/I 1230 3696. 3697. hrsz. a. foglalt és Misovicz Márton úgy az adós Danesa Verona nevén $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, úgy kiskorú Fél házi Rozál nevén álló $\frac{1}{2}$ részű ingatlan a végreh. törv. 156. § a) pontja alapján egészben, 38 frt bcsárban és pedig a Misovicz Márton nevén álló rész a Lajomszise községi Hitelszövetkezett 200 frt s j. iránti követeléseinek ki légítése céljából is — továbbá a lajomszisei 1075 sz. betétben A I 1-3 r. 3693, 3694, 3695. hrsz. a. foglalt s Danesa Verona férj. Misovicz Mártonné és Misovicz Márton nevén álló ingatlan nygancsak a fenti törvényszekaszak d) pontja értelmében 230 frt bcsárban az **1898. évi október hó 11-ik napján** d. e. 9 órakor mint egyetlen batáridőben, Lajos-Mizse község házánál megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságánál, valamint Lajomszise község házánál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes érték papírban, a kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni. Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságánál 1898 évi június 25-én.

Kapy,

kir. tszéki bíró.

224 1-1

190.—1898. sz.

Árverési hirdetmény.

A Kecskeméti Központi Takarékpénztár közlirre teszi, miszerint az elővételi jog gyakorlásának elmulasztása miatt visszamaradt **16 drb 400 korona névértékű részvényét 250 frt, 2 drb 50 frt névértékű harmadrészvényét, illetőleg igazolványt, 84 frt kikiáltási ár mellett, a f. évi augusztus hó 15-ik napján d. e. 10 órakor,** a hivatalos helyiségben (róm. kath. egyház új bérháza, I. emelet) nyilvános árverésen el fogja adni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül készpénzben letenni s vétel után az egész vételért azonnal befizetni.

Kecskeméten, 1898. július 8. napján.

222 2-2

Az Igazgatóság.

Van szerenésém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a helybeli pénzüintezetek és iparvállalatok

részvényei

nálam mindenkor kaphatók és általam a legjobb árban vásároltatnak és pedig az **eddiggi gyakorlattól eltérve, közvetítés jutalék nélkül.**

Bleyer Adolf,

385-26-17

Nagykörösi-útea 22.

A kőbányai

Király-Serfőző-Részvénytársaság
főraktára

ahol mindenkor kellőleg hűtött, legjobb minőségű hordós és palaezkos sör kapható.

Kerékpár-raktár!

Kecskeméten,
a legjobb gyártmányú kerékpárok

férfiak, nők és gyermekek részére

kaphatók:

Lówy Sománál,

Takarékpénztári-palota.

228-7-2

Kerékpározást tanulni óhajtok üzleti helyiségemben jelentkezni sziveskedjenek.

Javító műhely és kerékpár-felszerelések raktára.

Kényelmes kerékpár-iskola Kishudai-útea 229.